Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ IX. | Олифантъ, Па. Четверъ 24-го Жовтня 1901. | Число 43.

Переглядъ тыждневый.

Наваривъ собѣ кашѣ теперѣшный президентъ Рузвелтъ принятемъ у себе на гостинѣ найвызначнѣйшого американьского нѣгра Б. Т. Вашинґтона. Часописи полудневй страшно озлобили ся на тое, а вмѣсто похвалъ, якй недавно писали Рузвелтови, сыплють на его голову помыѣ. Мимо сего президентъ мабуть не робить собѣ зъ того богато и якъ до сего часу, поступае зъ тактомъ и розумомъ. Особливо именованя рôжныхъ урядниковъ удавались ему щасливо.

Войско американьске на островѣ Самаръ, где недавно тому згинуло несподѣвано тôлько Американцѣвъ зъ рукъ Филипинцѣвъ — зостало значно скрѣплене и веде безпощадну борбу зъ повстанцями.

Хиньскій дворъ вертае до Пекину. Часописи хиньскй скаржать ся, що на дорогу выдано велику суму грошей, а деякй жадають, щобы послы чужинцѣвъ витали цѣсаря и цѣсареву передъ брамою мѣста. Вояки чужинцѣвъ, що становлять сторожу поодинокихъ посольствъ, заховують ся въ Пекинѣ дуже лихо. Ходять пянй, напастують спокôйныхъ Хинцѣвъ, крадуть. Недавно тому американьскй вояки зрабували сторъ одного Хинця, що торгуе срѣбломъ.

Вже отворено засѣданя рады державнои (парляменту) у Вѣдни. Ґазеты розписують ся широко про те, якъ сей парляментъ буде выглядати и яка буде его праця въ корысть народôвъ. Сподѣють ся, що нарады будуть бурливй, а то зъ причины буджету на рôкъ 1901 и 1902, та справы угоды зъ Угорщиною. Австрія не мала вôдъ 1898 року конституційного буджету, а податки стягано и роблено выдатки на пôдставѣ параґрафу 14-го, безъ ухвалы парляменту. Ввиду сего всѣ послы опозиційнй будуть старати ся бесѣдувати, коли прійде на порядокъ дневный справа буджетова, та сказати правительству, що они думають про теперѣшнй порядки въ Австріи. Мѣжь иншими и рускй послы збирають ся на той часъ напятнувати передъ цѣлымъ свѣтомъ поганй обставины галицкй. Того всего боить ся австрійске правительство и партіи, котрй его пôдтримують, а польска шляхта пôддае гадку скороченя дискусіи надъ буджетомъ, щобы въ сей спосôбъ не дати часу правдивымъ заступникамъ народа высказати всѣхъ кривдъ народныхъ, але чи сей проектъ здѣйстнить ся — се ще велике пытане. Пôдчасъ засѣданя парляменту мае также бути внесеный проектъ змѣны прасового закона. Справдѣ оно здалось бы дуже въ Австріи а особливо въ Галичинѣ, щобы тй що выдають часописи и книжки були бôльше свобôднй, та щобы не пôдлягали такъ якъ до теперь примхамъ урядниковъ.

При послѣдныхъ выборахъ до краєвого угорского сойму, зôстали выбранй послами также 4 Словаки: Валашекъ, Веселовскій, Ружякъ и Коларъ та оденъ Русинъ, д-ръ Грабаръ. Розумѣе ся, що правительство при помочи пôдкупства, куль, баґнетôвъ дôстало бôльшôсть голосôвъ. але самъ фактъ, що и недержавнй народы на Угорщинѣ ставляють своихъ кандидатôвъ и выбирають кôлькохъ послôвъ — е потѣшаючій. Пора вже отямитись и перестати спускатись на чужу помôчь — а самымъ давати собѣ раду. Вôдъ 1848 року выбрали Словаки доси лишь одного посла, а се головно тому, що словацкй патріоты все чекали помочи вôдъ Москалѣвъ, а самй для народа мало що або и зовсѣмъ нѣчого не робили.

Сила Бурôвъ въ полуд. Африцѣ не упадае, а можна сказати, росте. Варварства Анґліи обурили навѣть еѣ прихильникôвъ, а многй анґлійскй вояки перейшли и все ще переходять на сторону Бурôвъ. Послѣдными днями замовила Анґлія знову кôлька сотъ американьскихъ коней и мулôвъ, бо они найлѣпше вытримують полуднево-африканьскій климатъ. Анґлійска часопись „Guardian“ пише, що такого звѣрства, якого допускаєсь Анґлія на полоненыхъ Бурахъ, не допускавъ ся навѣть ишпаньскій ґенералъ Вейлеръ на Кубѣ. Бурскихъ дѣтей, якй тримають Анґлики въ неволи, майже стôлько умирае, скôлько за часôвъ „чорнои смерти“, що панувала въ XIV. вѣцѣ и стерла зъ лиця землѣ половину населеня Анґліи.

Европейскй часописи пишуть, що невдовзѣ мае вôдбутись зъѣздъ монархôвъ австрійского, италійского, нѣмецкого и російского.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Жовтень		
24	Ч.	Өеофана
25	П.	Прова, Тараха
26	С.	Карпа, Агатоника
27	Н.	21. Параскевіи прец.
28	П.	Евнимія, Лукіяна
29	В.	Лонгина
30	С.	Осія, Андрея

— **Чотырохъ** людей втратило жите вôдразу въ копальни Клондайкъ, въ Archbald, Pa. Всѣ були Айришй. Кара наладована углемъ перевернула ся и повалила кôлька „пропôвъ“. Робôтники ишли, щобы направити „пропы“ и тымчасомъ величезна скала упала на нихъ зъ горы и всѣхъ 4 вôдразу придавила.

— **Кортъ** кримінальный вже два тыждни засѣдае въ Скрентонъ и негоденъ собѣ дати рады — таку масу справъ мае судити. На встыдъ и ганьбу въ »кортѣ« находить ся також немало Русинôвъ, Словакôвъ, Полякôвъ. А все за дурницѣ: пльотки, бійки, сварки и т. п. Чи-жь не шкода вамъ часу и гроша марно страченого? Але дарма! Нашъ чоловѣкъ волить послухати першого-лѣпшого жидика, констабля або тлумача, якъ того, ему щиро радить. Волить также выдати на дурне »право« 50 долярôвъ, якъ дати на книжку або ґазету 50 центôвъ. Часъ вже опамятатись!

— **Побили** ся краяны въ Hauto, Pa. на весѣлю Юрка Боднара, повыбивали ґаздѣ вôкна и заплатили за сей »фонъ« у скваера 20. долярôвъ! Чи-жь не гарна забава?

— **Великій** огонь знищивъ село Малнôвъ, мостиского повѣту въ Галичинѣ. Пôдчасъ огню дувъ сильный вѣтеръ черезъ що около 410 будынкôвъ згорѣло. Шкода выносить 200 тысячь коронъ. 80 родинъ остало безъ даху и кусника хлѣба.

— **Словеньскій** попъ Rev. Влошакъ зъ S. Bethlehem, Pa. стрѣлявъ 10. с. м. воробцѣ и — пôдстрѣливъ свою кухарку, такъ що лѣкарѣ мусѣли вôдтяти еѣ ногу.

— **Кôлька** правъ неприхильныхъ робôтникамъ выдано послѣдными часами въ Анґліи. Найголовнѣйше зъ нихъ есть, що если урядники або члены юніи споввять пôдчасъ страйку якій »неправный учинокъ«, то каса юнійна вôдповѣдае за зроблену шкоду. Значить, анґлійскй капіталісты хотѣли бъ черезъ се положити свою руку на грошѣ юніи, розбити ихъ и знищити.

— **Четверо** дѣтей породила наразъ жена именемъ Ormsby въ Чікаґо, три хлопцѣ и одну дѣвчинку. Передъ тымъ породила она вже разъ двойнята и разъ тройнята. Панѣ Ormsby также походить зъ тройнятъ.

— **Недобра** мати Чуторова, зъ Серенчѣ, земплиньскои столицѣ, держала своего сына Стефана за 8 лѣтъ въ коморѣ, хотячи его заморити голодомъ. Лишь припадково довѣдались о тôмъ люде и высвободили нещасного, що забувъ вже навѣть говорити, высохъ якъ трѣска, а коли его вынесли голого зъ гною на якôмъ спочивавъ, то зомлѣвъ. Чупорова держала его такъ для того, що немогла черезъ сына выдатись за мужь.

— **Лишь** 53 живучихъ потомкôвъ лишила по собѣ п. Таботъ, що умерла въ 83 роцѣ житя въ Binghampton, N. Y. Коли умирала була праправбабкою. Мужь еѣ ще жіе.

— **Бувшій** польскій попъ въ Jersey City, N. J. Барцъ намѣряе колектувати на дôмъ для убогихъ, котрый хоче выставити въ память Мікинлея. Є се очевидно лишь нова штучка для выдурюваня грошей вôдъ легковѣрныхъ людей.

— **Пôдчасъ** великихъ маневрôвъ, на Угорщинѣ оденъ змученый воякъ зôрвавъ зъ дерева сливку въ селѣ Раднетѣ. Господаръ побачивши тое такъ розсердивъ ся, що убивъ вояка косою на мѣсци.

— **На** Ентерпрайсъ, коло Шамокинъ, Па., покалѣчило при роботѣ руского робôтника Ив. Яковича.

— **Дня** 14-го октобра минувъ мѣсяць вôдъ коли умеръ президентъ. Зъ днемъ тимъ скôнчилась урядова жалоба.

— **Въ** селѣ Березници, зволеньской столицѣ (Угор.) живъ чоловѣкъ Ганчакъ, великій піякъ. Така сама піячка була и его жена та ихъ 16-лѣтный сынъ. Недавно тому прійшли они всѣ трое зъ ярмарку, розумѣе ся, всѣ добре пянй. Сынъ положивъ ся на постѣль, а старй зачали ся сварити и бити. Наконець старый хопивъ сокиру до рукъ и розколовъ жѣнцѣ голову на двое. Видячи се сынъ, вхопивъ и собѣ сокиру и зробивъ старому такій самый порядокъ, якъ вôнъ жѣнцѣ. На другій день найшли жандармы два трупы на земли и сына, що хропѣвъ такъ, що ажь хата ходила.

— **Пишуть** намъ зъ Нюарку, Н. Дж., що въ тамошныхъ фабрикахъ и калаповняхъ иде робота добре. Але е и безъ роботы людей досыть.

— **Великій** огонь выбухъ въ льняной фабрицѣ въ Спишскихъ Ляшкахъ на Угорщинѣ. Шкода выносить около міліона коронъ.

— **П. Ст. Ґілевичь** зъ Wolseley, Ass'a, въ Канадѣ пише намъ: „Въ нашôй Асинибои лѣто було переиадисте, врода красна. Оденъ акеръ выдае пшеницѣ 30 бушлѣвъ и до 36, а бульба 9 цалѣвъ довга а 4 груба. Морозу не було до 18-го септембра, а на 18-го такій морозъ потисъ, що ажь вôкна замерзли; 22. септембра впавъ снѣгъ на 24 цалѣ, але не лежавъ довго — до двохъ недѣль згинувъ. Теперь тепло, погода красна.

— **Недалеко** мѣсточка Caney Springs въ стейтѣ Тенеси, напали бѣлй люде, замаскованй бѣлыми масками 35 Нігрôвъ, що верталы зъ якоись забавы и 15 зъ нихъ постріляли.

— **Зъ** голоду умерло въ Львондонѣ въ минувшôмъ роцѣ 53 осôбъ, наймолодша зъ нихъ три мѣсячна дѣвчинка Емма Стивенсъ, а найстаршій Генри Леманъ, числячій 83 лѣтъ.

— „**SLOVAK V AMERIKE**“ закидае п. Ровнянкови, властителеви „Slov. Dennika,“ що тойже забравъ вôдъ И. Тапака $150, вôдъ Д. Коваляка $100, вôдъ Стеф. Фабулы $100, вôдъ Юрка Гаврилы $50 яко задатки за фармы въ Арканзо и не вернувъ тыхъ грошей людямъ, хочь они о се допоминались. Такъ само зъ копальнею золота, котру заложивъ п. Ровнянекъ, а до котрои вложили тяжко запрацьованй грошѣ словеньскй и рускй робôтники — щось неясно. Се не шкодить однакъ згаданому панкови въ спôлцѣ зъ звѣстнымъ протоерейомъ выдавати себе за опѣкунôвъ руского робучого народа.

— **Въ** Аризонѣ подала о чартеръ компанія International Construction and Develоpement Company. Мае се бути найбôльша компанія на свѣтѣ, а буде оперувати капіталомъ, якъ кажуть, 10 біліонôвъ долярôвъ. Компанія ся буде заниматись добуванемъ зъ землѣ всѣлякого рода металѣвъ и выробами зъ тыхъ-же, будовою кораблѣвъ, управою и рафінеріею цукру, кольонізаціею и многими другими рѣчами. „Бизнесъ“ буде она робити не лишь въ Спол. Державахъ, але также въ цѣлôй Америцѣ, Австраліи, Хинахъ и мабуть другихъ краяхъ.

— **До** Бразиліи выбираєсь оденъ свѣтскій, жонатый, але бездѣтный священникъ. Въ Прудентополисъ мабуть стане невдовзѣ выходити руска часопись „Бразилійска Русь“, котру буде складати и редаґувати оденъ бувшій богословъ и рôвночасно учити дѣти... Кôлькохъ Василіянôвъ вертають зъ Бразиліи назадъ до Галичины, а кôлькохъ ѣдуть зъ Галичины тамже.

— **Моста,** редактора анархистичнои нѣмецкои часописи Freiheit, що выходить въ Ню Йорку, засуджено на оденъ рôкъ вязницѣ.

— **У** Львовѣ почавъ ся 4. с. м. процесъ противъ В. Реґера, Сем. Вѣтика и Т. Колькевича, редакторôвъ „Głosu przemysk-ого“ за се, що тіи-жь публикували въ згаданôй ґазетѣ надужитя вôйсковыхъ властей взглядомъ пôдчиненыхъ имъ та всѣлякй ихъ мальверзаціи.

— **Мѣсячникови** »Літер. Науковий Вістник«, що выдае Наук. тов. им. Шевченка у Львовѣ, заборонено вступъ до Росіи. Очевидно, редакторы зробили „помылку“, що не просили свят. Синодъ о позволене друковати „Вістник“ на „мало-русскомъ нарѣчіи“, такъ якъ се зробивъ американьскій „Свѣтъ“...

— **Робота** въ Lethbridge, Alta, Канада, якъ намъ пишуть, иде теперь добре. Люде роблять тамъ при углю.

— **Завалило** ся около 20 акрôвъ землѣ зъ домами въ Laurel Run, Pa., коло Питстону. На щасте люде побудились и поутѣкали зъ домôвъ, а черезъ те спасли свое жите. Земля валить ся и дальше и зъ многихъ домôвъ люде повыносились, боячись припадку. Дивна рѣчь, що право пенсилванійске, не приказуе властителямъ копалень засыпати старй майны землею, такъ щобы они не грозили небеспеченьствомъ для людского житя и маетку. Але що жь, коли всѣ права ухваляють компаністы, котрымъ не ходить о жите бѣдныхъ людей, але о свои власнй кишенѣ. А хто сему виненъ? Темнй люде, що выбирають всѣлякихъ урядниковъ, не длятого, що они честнй люде, але за склянку пива и циґаро.

— **Цѣкавый** мітинґъ вôдбувъ ся сего року въ мѣстѣ Дублинѣ, въ Ирляндіи. На мітинґу тôмъ радили ученй и патріоты, якъ бы заховати мову старыхъ Кельтôвъ, народу, що замешкувавъ колись Европу вôдъ границь Австріи ажь на заходъ включно зъ Анґліею. Бесѣда Кельтôвъ дѣлить ся на кôлька діялектôвъ, зъ котрыхъ айрискій, шкоцкій и велшскій можна неразъ чути тутъ въ Америцѣ вôдъ старыхъ Айришôвъ, Скачменôвъ и Велшôвъ. Молодй однакъ люде забули вже свою мову и бесѣдують по анґлійски. Вважайте Русины, щобы и зъ вами такъ ся не стало!

— **Забило** въ майнахъ въ Leisenring, Pa. No 1 Л. Поповича угорского Русина, зъ Лесна, земплиньскои столицѣ, дня 12-го октобра.

— **При** послѣдныхъ соймовыхъ выборахъ на Угорщинѣ зôставъ выбраный посломъ въ бережаньскôмъ окрузѣ Русинъ, д-ръ Андрѣй Грабаръ.

— **Кажуть,** що угорске правительство заборонило впускати до Угорщины двѣ галицкй ґазеты »Дѣло« и »Галичанина«, хотяй нѣ одной нѣ другои ґазеты нѣхто тамъ не читае.

— **Побили** ся въ Будапештѣ вояки зъ „цивілями“. Вислѣдокъ бувъ такій, що двохъ людей убито на смерть, два зôстали тяжко поранений, а около 30 отримали легкй раны. Причины бійки не знати.

— **Канада** мае пятнайцять разы менче мешканцѣвъ якъ Сполученй Державы, а однакъ помимо сего торговля еѣ есть не 15 а лишь 6 разы менча якъ торговля Спол. Державъ.

— **Вѣче** украиньско-рускои молодежи вôдбулось у Львовѣ 8. с. м. при участи около 400 студентôвъ. Загальный выглядъ вѣча бувъ поважный та рѣшучій, що признали навѣть деякй польскй ґазеты. На вѣчу принято вôдповѣднй резолюціи.

— **Ворожка передъ судомъ.** Въ Новôмъ Санчи суджено оногды циганку Євфрозину Червенякову зъ Криницѣ за вымамлене вôдъ одной селянки 60 кор. Селянка, вдова по двохъ мужахъ, бажала дôстати ще третого, та не легка була справа. Зголосилась отже до ворожки Червеняковои, а тота давала ѣй вôдъ часу до часу средства на розбуджене любови, — давала не за дармо. Коли жь вдова не могла найти третього чоловѣка, пôзналась на обманѣ циганки и донесла судови. Той засудивъ Червенякову на два мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Поломало** руку въ майнахъ Ив. Томчишиному въ Мт. Кармель, Па.

Змученый мозокъ

такъ само якъ и змучене тѣло вôдсвѣжуе уживане Тринера Амер. Еліксиру Гôрького Вина, що звесь слушно »Еліксиромъ житя.« Вôнъ управильняе и лѣчить трávлене, чистить кровь, вôдсвѣжуе умъ, додае вôдваги духови. Се стверджене на тысячахъ выпадкôвъ — чому-жь не мало-бъ бути стверджене на твоимъ? На продажь въ аптикахъ, або пиши до Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill., выключного фабриканта одинокого, правдивого и скуточного Гôрького Вина! —

Пропуклину

ВЫГОИТЬ

цѣлковито на всегда Хемічно-Електричнымъ способомъ, безъ ножа, безъ операціи, безъ проволоки д-ръ О'Малей, лѣкаръ, що выгоивъ больше пропуклинъ и тайныхъ немочей, якъ котрый небудь другій докторъ въ стейтѣ.

ФАКТЫ СУТЬ НЕЗБИТЫМИ ДОКАЗАМИ.

Фактомъ е, що вамъ покажу не оденъ, але вызше 400 выпадкôвъ вылѣченыхъ минулого року, а се е достаточнымъ доказомъ, що все що говорю, е правда. Успокоєне вамъ ручать свѣдоцтва зъ подяками вôдъ вашихъ сусѣдôвъ.

Я даю

ПИСЬМЕННУ ЗАРУКУ,

що васъ дѣйсно вылѣчу зъ

ПРОПУКЛИНЫ.

Нерозумѣю, длячого люде хорй на пропуклину мучать ся пôдвязками. Пôдвязки не могуть вылѣчити килы — тôлько пôдтримують еѣ. Если скажу, що васъ вылѣчу, подамъ вамъ на се письменну ґаранцію. Я вылѣчивъ вже тысячѣ, чому-жь бымъ не мôгъ вылѣчити васъ? Покажу вамъ свѣдоцтва и подамъ имена вылѣченыхъ паціентôвъ, такъ, що можете ихъ вôдвѣдати. Тй скажуть вамъ о моимъ чуднôмъ

Хемічно Електричнôмъ Способѣ.

На що малибысте вôдкладати? Оглядаю безплатно. Не маете нѣчого до втрачаня, а много до выграня.

Хто небудь схоче бачити ся зô мною, нехай голосить ся на повыше поданый адресъ:

DR. P. ALEX. O'MALLEY

Офисъ въ Wilkes-Barre и Scranton, Pa.

Скрентонскій офисъ Burr Building, 134. Washington ave. Вилксберскій офисъ 160 So. Washington st.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$2.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 82.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

БЕЗЪИМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ ПРИНИМАЕМО.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Чи мала-бъ се бути правда?

Припадково попавъ ся намъ въ руки характерный листъ одного Василіянина зъ Бразиліи (датованый 22. февруара сего року), котрый звучить ось такъ:

„У насъ було не зле, але теперь попсувало ся такъ, що вже гôрше бути не може. Насъ до того степеня переслѣдують, що наше житє нѣ хвилѣ певнымъ не есть. А знаете кто насъ переслѣдуе? Римъ, а властиво „Propaganda fidei“ чи еи начальникъ кардиналъ Ледоховскій. Рôкъ тому выдавъ Ледоховскій розпоряджене, щобы въ Бразиліи Русинôвъ всѣхъ полатиньщити. Священикамъ рускимъ вôдобравъ власть вѣнчати сопружества мѣшанѝ и наказавъ передъ шлюбомъ намавляти, щобы сопруги стали латиньского обряда и всѣ дѣти ихъ, щобы выховували въ лат. обр. Священики лат. мають всяку власть надъ Русинами, а свящ. рускѝ надъ латинниками не могуть важити ся на яку власть. Причину подавъ тую, що вь Бразиліи мае бути панующій обрядъ латиньскій, длятого Русины могуть и мають ставати латинниками, а если бы латинникъ поваживъ ся стати обряду руского, то сей переходъ взборонений. Выйшло зъ того таке, що вся власть духовна кинула ся зъ всякою залѣлостію перепроваджувати се зарядженe, а польскѝ священики то такой безъ памяти. Розпочало ся насильне змушуване Русинôвъ на обрядъ лат., а намъ загрожено кулькою въ лобъ, если поважимо ся вôдвѣдувати Русинôвъ по кольоніяхъ и имъ пригадувати, що они Русинами. До дѣла сего уживають масонôвъ, протестантôвъ, поляковъ и всяку инну погань. Грозьба не була на жартъ. На кольонію Жанґада приѣхавъ о. Антоній Мартинюкъ до Русинôвъ на мисію (бо чей мы мисіонарами зъ дозволу римского). Ставъ ся бунтъ, що священикъ рускій приѣхавъ и Русины его приняли. Мисія скôнчила ся на тôмъ, що въ нападѣ на бѣдныхъ Русинôвъ трехъ убито, богато покалѣченыхъ, а о. Антоній спасъ ся вôдъ смерти тымъ, що о першôй годинѣ утѣкъ въ лѣсы. Сими часами спалили тамъ руску каплицю и оброблене дерево на нову церковь, небôщиковъ не позволяють ховати на рускôмъ цминтари и силою змушують, щобы пôдписували ся на латиньске и давали по 10 мильрейсôвъ на будову костела, бо тамъ мае бути костелъ и лат. священикъ и всѣ мають бути латинниками.

Сего року, на самъ новый рôкъ выѣхавъ о. Михнякъ на мисію на кольонію руску Антоніо Олінто. Передъ кольоніею зробивъ ся рейвахъ, що ѣде священикъ рускій и постановлено его убити. Бразилієцъ выстрѣливъ два разы зъ револьвера въ о. Михняка. О. Михнякъ ѣхавъ на возѣ, крытôмъ будою и то щасте. Куля передѣравила буду надъ головою о. Михняка, а друга полетѣла понадъ будою. О. Михнякъ вôдѣхавъ заразъ на кольонію Лусена и чи верне здоровъ — Богъ знае.

Довго було бы оповѣдати о татарскôмъ, тутешнôмъ переслѣдуваню. Додамъ, що разъ вразъ прошу, щобы Римъ знѣсъ свое розпоряджене и щобы не переслѣдувавъ бѣдныхъ Русинôвъ. Дôставъ я таку вôдповѣдь, що пропаґанда рѣшила, що зъ сего зарядженя найменшого вынятку не зробить и такъ мусить бути. Мы хотѣли звôдси вынести ся, та казали сидѣти. А що переслѣдуване взбôльшить ся, то певно. Священикôвъ рускихъ допустити не хочуть, хотяй прошу безъ вôддыху и розумѣе ся не допустять, бо то противило бы ся ихъ цѣли. Намъ Василіянамъ кажуть сидѣти лишь въ Прудентополисъ и другого дому отвирати не можна, здае ся такожь длятого, щобы не псути имъ интересу. И такъ 60.000 Русинôвъ гине, проливае кровь, стають правдивыми мучениками зъ волѣ Риму. И дивуйте ся люде, що католики люгять ся на переслѣдуване Росіи. Рады нема и я забажавъ свого вôдкликаня до Галичины. Що дальше стане ся, я не знаю.

Середъ сего тяжкого переслѣдуваня мы такой рѣшили ся розпочати будову мурованои церкви. 30 м. довга, 15 м. широка. Форма така якъ наша церковь въ Кристинополи.

15 сѣчня с. р. митрополитъ Шептицкій засѣвъ у Львовѣ. Епископство станиславôвске здае ся цѣлый рôкъ буде безъ епископа. Кто буде епископомъ, ще не знати. До теперь головнымъ кандидатомъ о. Филясъ, але вѣдай стараютъ ся его не допустити и крутять длятого вже цѣлый рôкъ майже а ще рôкъ будуть крутити.

Надъ пôвнôчною Америкою и Канадою мае бути рускій Протовикарій Апостольскій. Чи и тое не бляґа. Я жадавъ, щобы до него належали Русины бразилійскій, щобы вызволити ся вôдъ ярма. На се не хочуть вôдповѣсти, вѣдай длятого также, що въ Бразиліи Русинôвъ не мае бути, отже не буде кому належати.

. . . .

Бразилія взагалѣ то такій дикій край, що годѣ собѣ уявити. Нашѝ люде мають себе за цивілізованыхъ и Бразиліянôвъ въ порôвнаню до себе называють худобою дикою, що о божôмъ свѣтѣ не знають.

Вѣры ту нема жадной; масонизмъ и протестантизмъ — то загальна вѣра. Нема кому сего выкорѣнювати и вѣдай не потреба, бо бôльше небезпеченьство грозить вôдъ католикôвъ Русинôвъ и ихъ насамперед треба знищити. Така вѣдай засада.“

Нашѝ уваги до сего листу додамо въ слѣдуючôмъ числѣ, а тымъ часомъ питаемо галицкого митрополита и епископа та угорскихъ епископôвъ:

1) Чи правда се, що пропаґанда выдала таке розпоряджене въ Бразиліи?

2) Чи поробили вы кроки и якѝ, щобы се розпоряджене, сейчасъ скасовано, та що зробите, если его не скасують?

3) Чи можете дати поруку, и яку, своимъ вѣрнымъ, що ихъ права обрядовѝ остануть на будуче ненарушенѝ?

Думаемо, що на сѝ питаня повиннѝ бы греко-католицкѝ епископы, котрыхъ паства складаесь зъ Русинôвъ дати збôрно сейчасъ яснѝ и вдоволяючѝ вôдповѣды, бо сего вымагае ясность напого церковного положеня и добро церкви, котрои они головами. ?

Въ оборонѣ правды.

Свого часу обѣцяли мы дати коротку вôдповѣдь на закиды зробленѝ »Свободѣ« звѣстными туманителями народа „Slov. Dennik-омъ“ (читай протоер.), „Вѣстникомъ“, „Свѣтомъ“ & Co. Закиды тѝ були зробленѝ намъ по причинѣ нашихъ статей о убійствѣ президента и анархистахъ.

Важнѣйшѝ закиды такѝ: що »Свобода« учить анархизму, похвалюе дѣло Чолґоша, що пôсля слôвъ »Свободы«, Чолґошь нѣчо злого не зробивъ, що кождого панующого можна убити.

Що »Свобода« писала про засады анархистôвъ — се правда, а писала тому, що задачею кождои часописи есть информувати людей о рѣчахъ, котрѝ суть на часѣ. Пôдчасъ убійства президента була бесѣда о анархизмѣ (хотяй не конче слушно, бо до нынѣ нѣхто не знае певно, чи взагалѣ Чолґошь есть анархистъ), отже обовязкомъ »Свободы« було сказати людямъ, хто суть анархисты. Въ поясненю тôмъ не сказала »Свобода« нѣчого иншого, якъ лишь се, що можна знайти въ першôй-лѣпшôй енциклопедіи. А що »туманителѣ« народа зрозумѣли, а властиво хотѣли розумѣти таке пояснюване анархизму за наше признаване ся до него, та ще охрестили анархистами членôвъ »Союза« и галицкихъ попôвъ, то сему вже невинна »Свобода«, але »великій розумъ туманителѣвъ!« Зъ того, що »Свобода« пояснювала засады анархистôвъ не выходить, щобъ она учила т. е. впоювала тѝ засады въ людей, такъ само якъ не можна сказати, щобъ чоловѣкъ оповѣдаючій другому, що самоубійця е той, хто закладае собѣ шнурокъ на шію и вѣшае ся — учивъ сего другого, щобы и вôнъ повѣсивъ ся. Чейже кождый розсудный чоловѣкъ розумѣе, що если хто скаже, або надрукуе, що злодѣй се такій чоловѣкъ, котрый забирае чуже добро, то черезъ те ще не учить нѣкого красти. На жаль »туманителѣ« розумѣють, а властиво хотять, щобы народъ розумѣвъ се инакше.

Чи мы хвалили дѣло Чолґоша? Нѣ. Противно, мы казали, що кожде убійство е грѣхомъ, а власно „Slov. Dennik“ (читай протоер.) боронивъ убійства, розумѣе ся тôлько тогды, если его сповняють »помащенѝ« головы: цѣсарѣ, королѣ и т. д., бо, каже и тѝ цѣсарѣ, що вôйны провадили суть нынѣ святыми! И що-жь зъ того?

Питане: — Чому сей песъ бреше на сонце?

Вôдповѣдь: — Бо его на се тримають на привязи и за се дають ему ѣсти.

Чи зъ сего выходить, що часомъ вôльно убити чоловѣка, а часомъ нѣ? Богъ сказавъ: не убій и нѣчого бôльше. Вôнъ не казавъ, що часомъ вôльно убивати, а часомъ нѣ, а если панове »туманителѣ« такъ кажуть, то видно, що держать ся езуитскои засады, що цѣль освящае средства, значить, що можна и злыхъ средствъ уживати, кобы лишь цѣль була добра! Въ нашôмъ понятю, навѣть тѝ святѝ, котрѝ за житя людей убивали, були убійцями и робили зле, бо выступали противъ заповѣди божои: не убій. А що днесь они святыми, то чей-же не за те, що людей мордували, а за якісь добрѝ учинки, бо жь знаемо, що и найгоршій чоловѣкъ може часомъ поправитись и стати найлѣпшимъ.

Чи мы казали, що Чолґошь нѣчо злого не зробивъ? Неправда, сего нѣгде въ »Свободѣ« не годенъ нѣхто вычитати. Се могло зродитись лишь въ головѣ такого мудрагеля якъ протоерей!

Чи если хто скаже, що Грыць вкравъ 200 долярôвъ, а Иванъ лишь доляра, (бо слабо наслѣдувавъ Грыця), то зъ сего выходить, що Иванъ не зробивъ нѣчого злого? А однакъ пр. хоче, щобы люде такъ думали.

А вже остатнои безвстыдности треба, щобы говорити, будь-тобы »Свобода« учить, що кождого панующого можна убити, бо они убивають другихъ. Нѣ, панове »туманителѣ«, сего хиба вы можете учити и учите. „Sl. Dennik“ (читай прот.) примѣромъ, писавъ выразно, що люде зробили бы Богу пріемну рѣчь, если-бъ того, що писавъ статю въ „Свободѣ“ „метлоу вибілі“, ему „пар по зубох вилепілі“, або „на верби завесілі...“ Гарна наука, нема що казати, гôдна наймита царя-кнутодержця. Але „Свобода“ такои науки ширити не думае, анѣ учити, що наколи другій краде, то и ты можешь красти та взагалѣ робити зле, длятого що другій зле робить.

Дописи.

Зъ Elmira, N. Y.

Чесна Редакціо »Свободы«, просимо помѣстити вôдъ елмарійскихъ Русинôвъ пару слôвъ, хоть не дуже милыхъ, але правдивыхъ, якъ мы тутъ перебуваемо. Що за насъ нѣчого въ »Свободѣ« не чути, то дехто бы мысливъ, що Богъ знае якій тутъ въ насъ спокôй пануе, але однакъ тутъ такъ не е. Бо и мы маемо мѣжь собою пару людей, котрѝ сѣють помѣжь нами незгоду. Отъ напримѣръ тамтого року господаръ Мороховичь написавъ до »Свободы«, що въ насъ порядку нема, а не пôдписавъ ся. Люде якъ читали тсе въ »Свободѣ«, а не знали хто то писавъ, то зачали нарѣкати на церковну раду, перестали ходити на мітинґи и платити на церковъ, а чесныхъ людей зневажали коло церкви, а найбôльше Мороховичь зъ того мысливъ скорыстати. Ходивъ помѣжь гавзы, людей зганявъ и мітинґи робивъ безъ рады церковнои. Люде знову не знали, по чіѝ сторонѣ е правда и его брехни увѣрили, а чесного предсѣдателя К. М. назвали циганомъ и рôжными нечесными именами. Отжежь М. М. зъ того скорыставъ, бо его выбрали предс. рады церковнои, до того бувъ братскимъ секретаромъ. Але то ему еще мало було, такъ хотѣвъ бути »Союзовымъ« секр. и касіеромъ, такъ и зôставъ. Першого мѣсяця затримавъ грошѣ при собѣ — не заславъ, другого мѣсяця зôставъ напомнутый, то якось заславъ, за мѣсяць марець затримавъ; въ цвѣтню вже ему люде недовѣряли и двохъ не дали грошѣ, лемъ дали заступцьови секр., той-же не хотѣвъ грошѣ посылати-такъ повѣривъ еще разъ, але прійшло въ маю касове справоздане въ »Свободѣ«, а за насъ не було поквитованя. То жь заст. предс. заразъ ся пытавъ, що зъ грошми зробивъ, а вôнъ казавъ же заславъ заразъ, але же певно не було мѣсця въ »Свободѣ« для Елмайри. На мітинґу сказавъ, що грошѣ заславъ. Мы показали листъ вôдъ гол. секр. Пирча, котрый бувъ писаный 22. мая, а вôнъ каже що грошѣ заславъ 23. мая. Мы вôдъ него просили ресітъ зъ почты, то казавъ, що загубивъ, и казавъ телеґрафовати до секр. а на насъ ся выкричавъ еще. Але якъ мы достали другій листъ вôдъ гол. секр. и пôшли зъ нимъ до М. М., и казали, що мы будемо его скаржити, то на остатного грошѣ заславъ. А коло насъ казавъ, що вôнъ той ресітъ доставъ, що стративъ и що грошѣ давно въ »Союзѣ«. То такъ намъ высекретаривъ нашъ М. М. зо »Союзомъ«. Теперь друге. Намъ выйшла асекурація платити на 20-го марця $12.50. Касіеръ грошѣ вôддавъ М. М., жебы заплативъ и вôнъ взявъ и на мітинґъ принѣсъ policy и ресітъ, але ресітъ никому не показавъ, каже, що мае и сховавъ. Отже мы теперь видѣли, що вôнъ нечесно поступавъ зъ грошми »Союза«. То пôшовъ оденъ зъ насъ до аґента асекураційнои компаніи и звѣдавъ ся, а аґентъ выдавъ билъ такій: заплачено 22-го апрѣля $2.50, другій разъ 22. мая $5.00, а $5.00 ся зôстало винно. Мы днесь просимо М., щобы намъ показавъ ресітъ, але вôнъ каже, що згубивъ. Мы ему попросту кажемо, що циґанъ, ресіту не мае. То вôнъ ся погнѣвавъ и казавъ, же насъ буде скаржити. Мы ему показали билъ и листъ вôдъ гол. секр. »Союза«, то видѣвъ, же мы его зъимали въ циґанствѣ на всѣ стороны, то вôнъ вже не знавъ анѣ що казати на тое, и такъ всѣ однымъ голосомъ его выкинули зъ »Союза«, зъ братства и зъ церковного урядництва, и на те ся пôдписавъ, що мы можемо на него писати, що хочемо и вôнъ ся признавъ, що вôнъ всьо виненъ.

Громадянинъ.

З Sifton, Man., Canada.

Почтена редакцийо, прошу моїх пару стрічок приняти до »Свободи.

Повіяв вітер по Канаді за ревного езуїцкого апостола, Ольшевского, ніби-то не знати який він приятель бідного Русина в Канаді. Через цілі свої літа волочив ся по Франциї та Італії, не міг нігде здибати добра аж в Канаді межи галицкими Русинами і публикує, що він не знати який приятель рускому народови, а о. Заклиньский ніби-то ворог. Чому ви попе Ольшевский так високо не дерли носа доки там був о. З. в Альберті, алесте сиділи так тихонько, як курка під яструбом? Чому ви попе Ольшевский борше не казали, що о. З. заміряє їхати до краю як був в Альберті аж тогди щось вам ся приснило, як о. З. від'їхав 18 сот миль від вас? Бо ви знали, що о. З. не верне до вас так живо. Можете попе Ольшевский йти до Галичини з вашими дописями межи вибори та дурити народ польский не в Канаді руский. А ви собі Русини канадийскі майте честь і розум. Не спускайте ся на чужих опікунів, бо вони там лізуть де холодно, а де троха огню, то втіче на сто вітрів, не стане за вами в біді і не заведе тебе до сьвітла тілько до вічної пропасти, як заводили ваших батьків в Галичині, а вас хотять водити ту в Канаді. Бороніть ся як можете, а буде добре для вас і ваших дітий.

В. Стк

Зъ Valley River, Man., Canada.

На фармѣ початки дуже труднѝ. Въ першôмъ роцѣ не сѣявъ я ничь, въ другимъ роцѣ змерзло, въ третôмъ роцѣ вымокло, а въ четвертôмъ посуха выпалила. Ажь того року, Богу дякувати, добре зародило. Маю 150 кôпъ пшеницѣ и 30 кôпъ вôвса, и ячменю трохи, але все ще немолочене и не хутко буде, бо теперь треба орати, а може приѣде машина, то скоро змолочу.

Що до предплатникôвъ, то зъ галицкимъ хлопомъ трудна справа, въ жаденъ спосôбъ не можь намовити, щобы давъ грошѣ на ґазету. Я на всѣ боки захвалюю и представляю Анґликôвъ, але то ничь не помагае.

Въ насъ снѣгъ впавъ на 22. сентембра на 6 цалѣвъ и лежавъ до 26. сентембра, воды наробивъ богато и мало не все збôже прикривъ. Теперь погода и тепло. Люде збôже звозять.

На Sifton приѣхавъ колись оденъ священникъ; люде довѣдали ся, згромадили ся, та просять, а сей не бере ся до жадного дѣла тôлько написавъ контрактъ и каже, що не буде сповѣдати анѣ хрестити доки не пôдпишете менѣ, що будете платити. То оденъ фармеръ выступивъ и каже: „упоминаетесь якоись пенсіи, а мы не знаемо, що вы за оденъ; щобы мы почули ваше набоженьство, то мы бы знали, що вы священникъ.“ Потôмъ стали его просити, щобы посвятивъ церковь. На тôмъ годили ся цѣлый тыждень, ажь вкôнци згодили ся на 30 долярôвъ. На Fish Creek взявъ за посвячене такожь 30 долярôвъ, а въ Gilbert Plains 10. Однôй женѣ, що не мала 50 цнт., не охрестивъ дитины.

М. Гупало.

Увага. До повышшои дописи додати треба ось що: Причиною такихъ рѣчей якъ повышшѝ е нѣчо иншого, якъ лишь бракъ орґанізаціи церковнои въ Канадѣ. Нашѝ епископы доси не дбали про Канаду зовсѣмъ. Священики, що шли сповняти душпастырскѝ обовязки мѣжь канадійскими Русинами не мали, (зъ выняткомъ о. П.), жаднои матеріяльнои помочи нѣ вôдъ кого, въ виду чого мусѣли жити лишь зъ бѣдныхъ, початкуючихъ фармерôвъ. А треба знати, що подорожоване зъ однои кольоніи на другу неразъ дуже вôдъ себе вôддаленои, коштуе богато гроша.

Зъ сего то и выйшли подôбнѝ непотѣшаючѝ подѣѣ, якъ тѝ, що описавъ ихъ п. М. Гупало. Протестанты, католики и православнѝ выдають на свои місіи въ Америцѣ сотки тысячь долярôвъ, а нашѝ епископы не могли-бъ постаратись о се, щобъ бодай на початку дати яку-таку матеріяльну помôчь для кôлькохъ священникôвъ въ Канадѣ и Бразиліи? (О Спол. Держ. не говоримо, бо мы тутъ даемо собѣ самѝ раду). Крайна вже пора зробити щось для добра рускихъ еміґрантôвъ, бодай теперь, по 25 лѣтахъ намыслу. Вже бувъ часъ и надуматись и выробити пляны и почати вводити ихъ въ житє. — Ред.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядникôвъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Въ мѣсяцю Вересню б. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючѝ новѝ члены:

PITTSBURG, PA.

	Число въ гол. книзѣ:
Гудакъ Лавпентъ	2245
Мишко Якимъ	2245
Кульчицкій-Губякъ Ив.	2246
Ґалайда Василь	2246
Шкварла Гимко	2247
Рыджикъ Денисъ	2247
SIMPSON, PA.	
Ґоґоцъ Филипъ	579

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

SHAMOKIN, PA.

Товгъ Иванъ	611
Хоротжикъ Микита	612

POWHATAN, W. VA.
Бр. Рожд. Пр. Богор.

Венґринъ Иванъ	2249
Клея Стефанъ	2249
Кормошь Яношь	2250
Марущакъ Павло	2250
Кнапъ Андрѣй	2251
Гринда Иванъ	2251
Ульчакъ Михаилъ	2252
Антоникъ Иванъ	2252
Даньцьо Митро	2253
Лучакъ Петро	2253
Петрикъ Митро	2254
Страка Юрко	2254
Секечакъ Иванъ	2255
Секечакъ Юрко	2255
Секечакъ Петро	2256
Поповичъ Иванъ	2256
Трикъ Иванъ	2257
Ленчакъ Иванъ	2257
Косцъ Михаилъ	2258
Дидикъ Петро	2258
Лашь Андрѣй	2257

(Дальше буде.)

Д. Пирчъ,
секретарь

До братствъ „Р. Н. Союза“!

Братя! „Р. Н. Союзъ“ пріймае сего мѣсяця новыхъ членôвъ безъ вступного.

Всѣ, котрѝ ще не переступили 35 року житя, а суть здоровѝ и чеснѝ, зôстануть принятѝ безъ вступного; маючѝ больше якъ 35 лѣтъ, за половину вступного. **Всѣ нашѝ братства зволять принимати членôвъ сего мѣсяця такъ само безъ вступного.** Дѣлайте вспôльно, бо въ тôмъ наша сила, и старайте ся притягнути якъ найбôльше членôвъ въ нашѝ ряды.

Ansonia, Conn. 10. Септ., 1901.

Ант. Вончевскій,
председатель.

— **Хочешь** забеспечити себе, жѣнку и дѣти — запишь ся до „Союза“.

— **Приступайте** до „Союза“, бо сего мѣсяця можна приступити безъ вступного.

Справоздане касове „Р. Н. Союза“ за мѣсяць Сентемберъ, 1901.

Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	$28.70
Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	9.10
Belle Vernon, Pa Бр. Пр. Богородицѣ	30.35
Buffalo, N. Y. Бр. св. Іоана Хрестителя	13.17
Breslau, Pa. Бр. св. Андрея	25.87
Charleroi, Pa. Бр. Сошест. св. Духа	31.19
Cleveland, O. Нове братство	7.35
Eleonor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	24.66
Elmira Heights, N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	15.08
Glen Lyon, Pa. Бр. св. Петра и Павла	15.00
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	——
Jessup, Pa. Бр. св. Петра и Павла	18.32
Jersey City, N. J. Бр. св. Петра и Павла	——
Lansford, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	124.46
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Богородицѣ	66.24
McKeesport, Pa. Бр. св. І. Хрестителя	54.10
Mayfied, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	31.54
„ Бр. св. Іоана Хр.	43.66
„ Бр. св. Бориса и Глѣба	7.63
„ М. Р. Н. С.	29.64
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	38.15
„ Бр. св. Петра и Павла	32.13
Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. Иліи	15.35
Northampton, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ (авг.)	71.43
Old Forge, Pa. Бр. св. О. Николая	7.88
„ М. Р. Н. С.	3.00
Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	121.40
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николая	249.20
„ Бр. дѣвоче	——
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія Вел.	58.46
Plymouth, Pa. Бр. св. Петра и Павла	21.98
„ нове братство	——
Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	12.73
„ Члены	——
Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богород.	14.70
Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	12.85
Sayre, Pa. Бр. Благовѣщеня Пр. Бог.	11.80
Scottdale, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	13.26
Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	16.09
„ М. Р. Н. С.	133.22
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	42.93
St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богор.	32.01
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	52.75
Soldier, Pa. Бр. св. Арх. Мих. (авг. и сеп.)	11.10
Scranton, Pa. Бр. св. Иліи Прор. (авг. и сеп.)	47.70
Syracuse, N. Y. Бр. св. АА. Петра и Павла	12.48
Simpson, Pa. Бр. св. Василія Вел.	35.99
Trauger, Pa. Бр. св. Петра и Павла	32.20
„ Бр. св. Іоана Хрестителя	14.56
Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	10.25
Waterbury Conn. М. Р. Н. С.	——
Westmoreland City, Pa.	19.66
Whitney, Pa. Бр Трехъ Святителей	18.89
West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Бог. (авг.)	15.93
Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	47.00
Телепъ Филипъ (New Haven, Conn.)	4.20
Centralia, Pa. T. Кашицка	2.80
О. Ив. Заклиньскій (Winnipeg)	3.00
	$1813.14
Вôдтягнено Свободу (Scranton, Pa.) (за септ.)	2.50
Разомъ:	$1810.64
Было въ касѣ	$13641.24
Дохôдъ въ Сентемрѣ	1810.64
Всего доходу въ Сентембрѣ	$15451 88
Розхôдъ въ Сентембрѣ	700.21
Остае въ касѣ	$14751.67
Зъ того депозитôвъ	$2563.54
Фондъ желѣзный	9274.88
Фондъ розпорядимый за Сентемб.	$2913.25

Тѝ братства, у котрыхъ въ справозданю не есть пôдложена сума грошей, спôзнили ся зъ посылкою, або цѣлкомъ не прислали грошей за сей мѣсяць до касы „Союза.“

Алек. Шлянта,
касіеръ.

Д. Д. Пирчъ,
секретарь.

Приступайте до „Союза“, бо сего мѣсяця принимае ся безъ вступного.

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміграційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою:** Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., **а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою:** Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

— **О. Григорій Кульчицкій,** рускій священникъ зъ Самбора въ Галичинѣ, приѣхавъ тому два тыжднѣ до Спол. Державъ. Сейчасъ заславъ вôнъ заявлене до духовнои рады нашои орґанізаціи „Товариство рускихъ церковныхъ громадъ въ Сполученыхъ Державахъ и Канадѣ“, що хоче вступити до згаданого товариства. Понеже о. Григорій Кульчицкій есть дѣйстнымъ священникомъ, тожь обнявъ зарядъ парохіи въ Ramey, Pa. дня 16. с. м. Людямъ представивъ его о. Ст. Макарь.

Вôдъ духовнои Рады товариства Рускихъ церковныхъ громадъ въ Сп. Державахъ и Канадѣ.

о. Ив. Констанкевичь, голова. **о. Ст. Макарь,** секретарь.

— **Минувшои** недѣлѣ згорѣла церковь въ McKeesport, Pa. Не знати лишь котра, уніятска чи православна. Анґлійскѝ ґазети кажуть, що Gr. Catholic, але имя се прикладають они такъ до прав. якъ и уніятôвъ.

— **Рада** мѣста Ґріпелъ, въ Айовѣ, ухвалила право, пôсля котрого »тритоване« (частоване напиткомъ) есть взборонене. Подôбне право придалось бы и где инде.

— **Найстаршою** женою въ Америцѣ есть панѣ Геленъ Джорджь зъ Irvin тавншипъ въ Пенсилвеніи. Мае она теперь 121 лѣтъ, а еѣ найстарша дочка 99.

— **Хто хоче** зватись правдивымъ Русинамъ, нехай приступае до „Союза“.

— **Въ** Росіи было сего року дуже богато випадкôвъ пожарôвъ. Погорѣли не тôлько села, лѣсы, торфовѝ мочариска, але навѣть цѣлѝ мѣста. Головна причина лежить въ пôдпальованяхъ та въ недбалости селянъ. Въ послѣднôмъ столѣтю пожары нанесли въ Росіи шкоды на 20 міліярдôвъ рублѣвъ.

— **Черезъ** пса здобувъ собѣ оденъ купець хорошу Американку, а то въ той спосôбъ, що уратовавъ жите псови, коли той мало що не дôставъ ся пôдъ колеса желѣзничого потягу. Розумѣе ся, сей песъ бувъ власностію Американки, и она зъ вдячности вôддала купцеви свое серце.

— **Въ** Таличу (Галичина) строивъ ся грибами Юрко Малинякъ.

— **Міністерство** рольництва подае дуже легкій спосôбъ, въ якій можна ся переконати, чи масло есть правдиве, чи фальшоване. Треба лишь взяти кусень масла завзбôльшки малого каштана, положити на желѣзну ложку и держати надъ огнемъ, а коли зачне ся топити и кипѣти, треба мѣшати его трѣсочкою. Єсли масло правдиве, то буде лишь трохи шипѣти, але буде дуже пѣнитись. Противно на фальшованôмъ маслѣ буде мало пѣны (шумованя) та за се буде оно дуже сильно шипѣти.

— **„Громадський Голос“** почавъ знову выходити по тримѣсячнôй перервѣ. Редакція сеи часописи находить ся у Львовѣ, ул. Чарнецкого, 26.

— **Вороги** Руси напосѣли ся, щобы рускій народъ мавъ якъ найменше правъ и навѣть руску мову вытискають всюда, де лишь удасть ся, абы лишь надъ украинськимъ народомъ запанувала чиста Польща и Москва. Дня 19. и 20. вересня вôдбула ся нарада учителѣвъ народныхъ дрогобицкого повѣту въ Дрогобичи, Галичина. Пôдчасъ тои нарады, коли Русины-учителѣ почали говорити по руски, то инспекторъ Гампель заборонивъ имъ сего заявляючи, що »урядовымъ языкомъ нарады е языкъ польскій, отже можна лише въ тôмъ языцѣ промовляти!« Обуренѝ тымъ учителѣ, постановили мовчати и цѣлѝ два дни сидѣли мовчки, бо всѣ були счудованѝ, вôдки пôйшло, що не вôльно говорити по руски, коли давнѣйше говоривъ кождый якъ хотѣвъ, навѣть Поляки и жиды говорили по руски. Доперва при кôнци довѣдали ся учителѣ, що говорити по руски невôльно, бо такій заказъ прійшовъ зъ горы, отже або вôдъ старостôвъ що суть начальниками радъ шкôльныхъ окружныхъ, або зъ польскои рады шкôльнои краевои. Оттакъ дѣе ся въ Галичинѣ, а подôбне выправляють зъ Русинами въ Росіи — Москалѣ. Тамъ знову хотѣвъ оденъ патріотъ п. Левитскій выдавати ґазету »Промінь« въ рускôй мовѣ, але головный урядъ россійскій для справъ прасовыхъ ґазету сю заборонивъ. Оттакъ то ґосподарять надъ Русинами тотѝ, що загарбали надъ ними всю власть на рускôй земли та жіють по найбôльше зъ рускои працѣ и поту...

— **Боняньска** поліція на Угорщинѣ увязнила якогось Фрайвалда и его двѣ сестры, зъ котрыми вôнъ живъ якъ мужь. Фрайвалдъ мавъ зъ сестрами 12 дѣтей, зъ котрыхъ одно жіе, а 11 поубивавъ звѣрскій отець.

— **Выйшла** за мужь въ годину по розводѣ зъ першимъ чоловѣкомъ панѣ Mudge зъ Montrose, Mich. Першій мужь зôставъ засудженый на 5 лѣтъ арешту и па тôй пôдставѣ дôстала она розводъ.

— **Сего мѣсяця** принимае ся до „Р. Н. Союза“ безъ вступного. Голосити ся можна кождого дня у мѣсцевыхъ секретарôвъ.

— **Золоту** жилу вынайшли недавно въ горахъ Gallurs въ Аризонѣ, около 70 миль на пôвнôчь вôдъ Туксонъ. Кажуть, що жила ся мае бути дуже богата.

— **Въ** протягу 6 мѣсяцѣвъ сталевый тростъ заробивъ 12 міліонôвъ долярôвъ.

— **Послѣдного** тижня колектувавъ п. Иванъ Федоръ въ нашôй околици на руску церковь въ Краловцяхъ, абауйскои столицѣ, на Угорщинѣ. Всѣхъ грошей зôбравъ вôнъ на Трупѣ, Булевардѣ, въ Прайсбурґу, Олифантѣ и на Музикъ Мавнтейнъ $47.97. Грошѣ тѝ вôдославъ вôнъ дня 19. октобра черезъ аґента п. М. Босака въ Олифантѣ, до старого краю на руки кральовского духовника о. Ивана Келі. Всѣмъ жертводателямъ складае сердечну подяку.

— **Великій** баль устроюе братство св. І. Хрестителя въ Олифантъ, Па. дня 28. октобра с. р. На балю тôмъ будуть принимати членôвъ безъ вступного. Тикетъ 25 цнт.

Читайте!

С. Чернецкій, котрого портретъ подаемо, есть подорожуючимъ аґентомъ »Свободы«. Вснъ вôдвѣдае сего и слѣдуючого тыждня людей зъ Сейнтъ Клеръ и другихъ мѣстъ вздовжъ L. V. R. R. Мае вôнъ право зъеднувати новыхъ читателѣвъ, збирати предплату, адвертайзменты и взагалѣ полагоджувати всякѝ справы въ имени »Свободы«. Сподѣемось, що всѣ Русины радо его повитають и улегчать ему всякими можливыми способами сю тяжку роботу.

Выдавцѣ „Свободы.“

— **Великій** рускій баль на дохôдъ братства св. Димитрія вôдбуде ся дня 31. октобра с. р. въ гали п. Ковалевского въ Johnson City, Pa. Тикетъ лемъ 25 центôвъ.

— **Дня** 1 го новембра розпочинаесь курсъ науки дякôвства въ Jersey City. Родичѣ маючѝ хлопцѣвъ зъ добрымъ голосомъ, здôбныхъ на дякôвъ, а такожь и зъ старшихъ, хто хотѣвъ бы дякôвства учитись маючи початки, нехай зголосить ся до дяко-учителя на адресу A. Zwolinski, 200 Warren Str., Jersey City, N. J. До теперь зголосилось 3. 4

Оповѣщене.

Дня 21. листопада с. р. уряджуе братство св. Арх. Михаила въ Yonkers, N. Y. въ гали Балента на розѣ улиць Riverdale Ave. и Washington Str. ВЕЛИКУ ГОСТИНУ, на котру мае честь отсимъ просити усѣхъ Русинôвъ и Русинки, крôмъ москальофілôвъ. Тикетъ 25 цнт.

Oct 24 Комітетъ братства.

Розмова Галичини з Канадою.

(Дальше).

А знов в містах що ся діе!
Там рускі дівчата
Покидають свою матір
І рідного тата,
Ідуть в службу до Вінніпеґ
Там балї справляють...
Анґлик такий: дала слово,
То нехай тримае.
Йде з сокиров з револьвером
Вилунуе двері,
Вибирае котра гарна,
Втїка до Онтері.
Також добре нашим паннам
Тим, що плодять діти...
Як повиє немовлятко,
Мае де подіти;
Бо в Вінніпеґ, славнім місті,
(Боже не допусти),
Єсть там заклад для знайдюхів
Та і дім розпусти.
У тім домі, котра хоче
Царство заслужити,
Записуєсь в боса дому,
Що хоче там жити.
Та якось так того року
Щось перебирають —
Много би ся мельдували,
Коли відправляють.
Раз приняли дві дівчини,
Одна щастя мае,
Другу якось відправили,
Ходить та блукае.
Обізнали всї Анґлики,
(Та таку всяк знае),
Тепер ходить з адресами
Та служби шукае.
Та бо й більше вже учені
Тим ся занимають,
Хоч для них се не пасуе,
Що панни чіпають.
Як учені дають службу
Й товмачити знають,
Котра дрібно усьміхаесь, —
Чого? — они знають,
Кажуть: прийдешь доньцю потім —
Красну службу знаю;
Тепер то часу не маю —
Але пошукаю.
Прийде дівча, не сподїесь. —
— Якой служби хочеш?
Чекай дадуть тобі службу,
Що вилізуть очи.
Знаю одно красне дівча,
Доброй служби хтїла;
Як їй дали добру службу —
Аж... окалїчіла.
Або безрук що в Селькірку
Сидить в Еміґрантї,
Вже му сино попід очи,
Мов би вложив в рамці.
Сидить собі з чужов жінков,
Черево плекае,
Ко-б їхали еміґранти —
Він капусту мае.
Як приїде хто з Русинів
За бушель картофля,
А він каже: „доляр на геф.“
(Друга би ти всохла!)
Та так само й сьвященники
В Канаді ся мають,
Котра гарна-чорноброва,
Красно сповідають.
Як в Вінніпеґ той плюгавий,
Що гонить з костела,
Питае ся одной панни
„Powiedz z kim ty s...a?“
„Oj to taki jeden chłopak,
On to chodził do mnie.“
„Jak ty miała z takim grzeszyć,
To było przyjść do mnie!
Dam pieniędzy, ile zechcesz.
Dam ci rozgrzeszenie,
Lecz zaprobuj i zrob mi tak,
Moje ty kochanie.“
Тай і з руских не інакший,
Був у тій стороні,
Де заглянув біле личко
То плескав в долоні.
Як бувало до сповіди
Красна приступае
Насамперед зачинае:
Чи ти мужа маеш?
Як далеко мешкаете;
Коли муж в роботї?
А я прийду поговорю —
Чо'сь маю охоту.
Забрав ся вже та поїхав
Десь людий дурити,
Бо, бачите, робить смалець
Блощиці морити.
Лишім вже се та говорім
Що то ще з фармами
Як то відси листи пишуть
До тата та мами.
Приїхав тут, сів на гомстед,
Сорок миль від міста,
Зав' муки мішок принесе
Не може і сїсти.
Так го крижі, каже, болять,
Бо коней не мае,
А спустившись на чий послух,
Чи їв би, хто знае?
А до краю то написав:
Чтири коні маю,
Пару маю до прогульки,
Паров обрабляю.
Або оден на Ростенї
Написав до брата:
Ліпше стою, як ваш дідич —
В три поверхи хата.
Но по вікна, щоб звір не рив
Прикрив'ем землею;
На долинї стоїть кухня
Й покій з їдальнею,
На поверсї то сипальня,
На другим спіжарня,
А на третім аж під дахом
Офис і писарня.
Приїхав брат та дивить ся,
Де дім в три поверхи,
Та зобачив, що брат яму
Накрив землев з верхи.
Показуе в серединї:
Нема на чім сїсти,
Серед буди горить огонь —
Жінка варить їсти.
Перший поверх: постіль з дітьми,
А другий полиця,
А на третім лежить папір
Й набита ручниця.

(Конець буде).

На стритѣ.

— Галовъ кумъ! Якъ ся тамъ мате?

— Йой не добрѣ, кумцю. Гнеска рано хвопецъ мѣ гмеръ.

— Котри, тотъ наймоводши?

— Тотъ, куме, тотъ.

— Що бесѣдуете, та я го передвчеромъ видѣвъ, якъ ся бавивъ на улици.

— Та такъ, такъ. Пришва якаси дихтерія чи яка колера, якъ ей тамъ звуть, и задусива хвопця. А ту, кумичку, цента гунцмута нѣтъ, нема навѣтъ за што погрѣбъ зробити.

— Та чомъ сте го до »Союза« не записали?

— Бай татъ не записавъ, нѣ, але теперь иду до секретаря и вшыткы дѣти дамъ записати ажь и стару, бо мя юшь навчыво.

— А я гваривъ давно тото зробити.

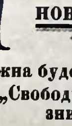
— Вель ґудъ бай — ґудъ бай!

Безъ вступного!

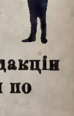
Братство св. Кирила и Методія въ Шамокинъ, Па. принимае новыхъ членôвъ сего мѣсяця безъ вступного. Кождый порядный Русинъ зъ Шамокинъ и околицѣ повиненъ до сего братства належати. Д31

H. I. Muldoon,

——кандидуе——
на
повѣтового контрольора
—въ—
SCHUYLKILL CO., PA.
Д31

ЛИШЬ до нового року!

Можна буде купити въ редакціи „Свободы“ тіи книжки по зниженôй цѣнѣ:

	цнт.
1. Образки зъ Америки	10
2. Народный Рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ	15
3. Канадійска Русь	10
4 Конституція Сполуч. Державъ Пôвн. Америки	10
5. Де що про права и суды въ Сполуч. Державахъ, а особенно въ державѣ Пенсилвѣніи	10
6. Тымко Гаврилюкъ	15
7. IV. Оповѣданя	15
8. Про вôдступникôвъ вôдъ російского православія и ихъ переслѣдованя	10
9. Американьскій шляхтичь	15
10. Капиталъ и праця	10
11. Борба клясъ и длячого робôтники орґанізують ся?	10
12. Календарь зъ образками на р. 1901	50
13. Весела книжочка зъ образками	30

Вже кôнчить ся друкувати

Календарь „Союза“ на рокъ 1902.

Въ календари тôмъ кромѣ многихъ цѣкавыхъ рѣчей буде такожь

УСТАВЪ ЦЕРКОВНЫЙ.

Адвертайзменты, образки, замовленя и грошѣ (50 цнт. за оденъ) просимо присилати завчасу на адресъ председателя »Союза«:

REV. A. BONCHEVSKEY,
10 May Str.,
ANSONIA, CONN.
або до редакціи „Свободы.“

Дохôдъ зъ календара пôде до касы „Союза“.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ВСЯЧИНА.

Власні родичі суть ворогами своїх дітий.

(Уривок з „Medical Common Sense Dr. E. B. Foote.")

(Дальше).

Одним з найбільших блудів, котрий на жаль широко розповсюднений, есть спане дітий разом зі старшими особами. Може бути, що декотрі маючі старих другів хочуть посвятити немовлят ради їх здоровля; але усі родичі, котрі дітий своїх любять і хочуть їх здоровими бачити, повинні і мусять уважати, аби не спали з старшими. Се спане значить стілько, що висисане молодого житя, котрим старе себе репеpуе, направляе. Діти до дорослих суть в противположности — в молодих тілах відбуваесь скора зміна, а се справляе надвижку нервової електричности, котра знов скоро з уживаесь. Отже ся сила електрична молодих тіл через спане зі старшими в довгих ночах переходить на старих, а тільця молоді ослабляють ся, блідніють, тумановатіють, коли напротив старші силою відобраною покріпляють ся. Король Давид, псальміст, знав уже се, бо коли був старий, спав з молодими жінками, через що житя набирав і довше жив.

Д-р Гуфелянд, німецкий фізиольоґіст, пише, що довгий вік учителя нолягае на сім, що той-же між молодіжею живе, з неї житє черпае.

Єлабі матери продовжають дни свої через се, що щоденно між дітьми живуть. Знав'ем одну паню, котра, з причини слабих плуц, впала в сухоти. Дитина еї при грудях день і ніч була з нею. Мати була одною ногою в гробі, однак жила дальше мимо бесід докторских. Але дитина ставалась чим раз слабшою без сліду якоїсь хороби. Стала спадати на тілі, а вкінци осталась лише шкіра та кости. Вкінци, коли віддала послідну силу матери — обое умерли.

В одній місцевости чоловік жив 40 днів без поживи, дістаючи троха зимної води здорової і через вплив своеї жени, котрої руку щоденно держав.

Богато старих мущин женять ся з молодими жінками з тою сьвідомостию, що таке подруже есть для них пожиточне. Они не суть старі дурні, за яких їх сьвіт почитуе, але власне молоді женщини суть молодими дурнями. Богато старих женщин, котрі хочуть жити, намовляють молодих дітий або слуг своїх з ними спати. Родичі, котрим миле здоровле їх дітий, не повинні до сего ніколи допустити. Дальше, не треба разом держати здорові і слабі діти і позволяти їм разом спати. Ліпше мати одну дитину здорову як еї здоровле між хорих братів та сестри розділити. Але наколи би в великій родині дитина одна була слаба, то она нехай остае між здоровими, а сил набере без ущербку для здорових.

Самогвалт есть широко розширене зло між дітьми і доростаючою молодіжею так мужеского як і женьского пола. Наметности любовні бувають взбуджені передвчасно через поживи побуджуючі. Несьвідомість фізиольоґічних наслідств через штучне заспокоене похоти плотскої і через читане романів глупих, нобуджаючих до наметности тілесної, втручае молодіжь в пропасть, з якої не в силі через ціле своє житє вирватись, затроюючи жерела свого житя і рабуючи себе самого з крови, найголовнійшого чинника житя. Дивуватись треба, що родичі резкидають шкідливі романи для дітий, а книжки, котрі би поучали дітий і дали їм фізиольоґічні відомости, старанно укривають перед ними. Ліпший припис на знищене молодих людей, мущин та женщин не міг би ніхто придумати, як се зділала наша славна цивілізация. В утробі матерній, заки еще дитина сьвіт увидить, уже ся робота починае ся.

Через надмірне спілковане з заплодненою уже матерею дитина в лоні матери набирае понад міру тіла. Після народженя діе ся те саме, а через покарм знов за много дитині дістае ся того, що есть шкідливим еї орґанам. Заки натуральний розвій побідить, дитина дістае остру поживу в жолудок і заки дійде до трех літ, дістае поживу дорослого чоловіка. Кава і воловина суть цілком нездалі для трилітної дитини. Опісля учить ся дитина читати а коло 14 року наколи уже жолудок наповнений потравами з острими корінями і напитками заспокоюе він або она духовий апетит злими романами. Чи ж дивуватись, що самогвалт есть пануючим злом? Дехто може сему не вірить! Але се доказуе тілько, що люде не хотять придивитись, і не суть спосібними наслідків пізнати. З 10 дітий 5 в віці, попад 12-ий рік показують ознаки сего гріха, котрі наслідки на тварях їх позістають. Оба роди впадають в сой гріх, однако мужеский перевисшае. Наколи о хлопцях мова, то на 10 — 7 суть в кліщах того страшного зла. Злі наслідки самогвалту суть кождому лікареви знані, котрий з терплячим стикаесь і котрий широку практику хронічних слабостий посідае. Ся привичка страшна, також ділае поволи, але певно і страшно, наступае збурене гармонії систему нервового через зіпсуте крови, котре пізнійше в ріжнородні слабости переміняе ся, як сухоти, хороби умислові, або лишене розуму. Одержані листи від терплячих посьвідчують висказане. Лікар есть в можности сейчас особу пізнати, котра самогвалту допускаесь. Одні сей блуд висказують — другі запирають ся ажь зістануть переконані. Родичі звикло в своїй наівности не хотять вірити сему.

(Конець буде).

— Війна америк.-ишпанска коштовала Америку $513,830,907. Армія коштуе Америку щорічно 100 міліонів долярів.

— Шість тисячок школярів застрайковало в Kansas City, O. з тої причини, бо власть шкільна не дала їм вільного дня, щоб они подивили ся на карнавалову параду.

— Німецкий наслідник престола мае вженити ся з Елисаветою, дочкою небіщика Рудольфа, внучкою Франціішка Йосифа.

— Після справоздания еміґраційного комісіонера прийшло до Спол. Держав минувшого року через Ню Йорк 388,931 еміґрантів. З тих було 131,658 Італіянців, отже більше як трета часть всіх. Друге місце займають жиди — бо їх прийшло аж 43,237, відтак Поляків 37,636, 29,680 Німців, 26,931 Словаків, 24,181 Скандинавців. 19,953 Айришів, 12,348 Кроатів і Дальматинців, 12,344 Мадярів, а проче число припадае на Литвинів, Анґликів, Греків, Ормянів і Сирийців, Русинів, Финців, Французів, Портуґальців, Чехів, Ішпанців і др.

— **Кандидатъ** на судію въ повѣтѣ Northumberland, Pa., W. H. M. Oram зъ Шамокинъ, Па. Выборы вôдбудуть ся 5-го Новембра, 1901.
≡31

Въ редакціи „Свободы" можна купити слѣдуючій книжки:

		цнт
1.	Читанка для молодѣжи	10
2.	Календар Комара (на 1901)	10
3.	Календар Просьвіти (на 1901)	20
4.	Календарь для Ам. Русинôвъ (1901)	25
5.	Якъ повставъ свѣтъ?	15
6.	Творы Гр. Квѣтки	1.00
7.	Покарана ложь, комедія для дѣтей	20
8.	Казки Андерсена	25
9.	Ревізор з Петербурга, комедія	40
10.	Спомини А. Гончаренка	10
11.	Рускій букварь	25
12.	Читанка для Ш. клясы	40
13.	Читанка для IV. клясы	50
14.	Библія мала	30
15.	Библія велика	50
16.	Руско-анґлійскій провôдникъ	50
17.	Маруся, оповѣдане	25
18.	Коли ще звѣрѣ говорили	40
19.	Лисъ Микита	50
20.	Нашй звѣрята	25
21.	Робінзон Крузо	10
22.	Новомодный спѣванникъ	15
23.	Молитвенникъ для дѣтей	10
24.	Народный рускій молитвенникъ	30
25.	Народ. руск. молит. (лѣпша оправа)	40
26.	Пѣснословець	45
27.	Молитвенникъ	$1.20
28.	Молитвенникъ (лѣпша оправа)	1.60
29.	Хвалите Господа	1.20
30.	Коваль Бассімъ	60
31.	Образки для дѣтей за оденъ	1 ц.
32.	Катехизмъ	10
33.	Великій Изборникъ	$4.00
34.	Казки Л. Толстого	20
35.	Псалтирь	90
36.	Спôлкова умова	10
37.	Хрунѣвда	8
38.	Pid Krestom	$1.00

Хто замовляе повысшй книжки мусить прислати заразомъ и грошѣ. Безъ грошей нѣкому книжокъ не высылаемо. Читайте сей списъ кождого тыждня, бо вôнъ змѣняе ся. Въ нѣмъ подаемо лишь тй книжки, що маемо у себе на складѣ и котрй можете дôстати сейчасъ. Жадныхъ цѣнниковъ не высылаемо. SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.

БРАТСТВО Св. АА. ПЕТРА и ПАВЛА ВЪ ANSONIA, CONN

Гавр. Дядыкъ, предсѣд.; Ст. Собѣнъ, заступникъ предсѣдателя; Г. Горбаль, секретарь, 130, Main str., Derby, Conn.; Ил. Глина, заст. секр.; А. Пôдбережнякъ, касіеръ. Д. Сидорякъ заст. кас., М. Пôдбережнякъ капитанъ; оп. хорыхъ: Петро Карпякъ въ Ансонія и Яцко Качмарчикъ въ Дерби; Ст. Петровскій дверникъ; А. Горбаль секр. Союза, Box 320, Derby, Conn. Въ Waterbury філія: Д. Демяновичъ пред. И. Констанкевичъ секр.

УРЯДЪ БРАТСТВА Св. ПРОРОКА ИЛИ въ SCRANTON, PA.

Чіпакъ О. председатель, Деркo Мих. мѣстопредс., Демко Лешко секретарь, Вилицкій Анд. касіеръ, Митро Цимбалякъ записникъ, Гудакъ Андр. контрольоръ, Масляръ Стефанъ и Мих. Сіборъ дозорцѣ касы. Гойдичъ Юрко капитанъ, Филь Захаръ дверникъ. Лукачъ Иванъ и Лукачъ Гнатъ дозорцѣ хорыхъ. Мітинги вôдбуваютъ ся въ четверту недѣлю кождого мѣсяця. Адресъ братства: Лешко Демко, 1025 Bergen Court.

Братство св. Петра и Павла въ Trauger, Pa.

Иванъ Червѣнка, председатель; Мацей Єндрекъ, мѣсто-предс.; Иванъ Гардый, секретарь, Box 7, Trauger, Pa.; Аладаръ Кужденій, записникъ; Петро Єленьовскій касіеръ.

УРЯДНИКИ БРАТСТВА Св. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ВЪ TRAUGER, PA.

Ив. Фаринякъ, председатель; Ал. Сенапицкій, мѣстопред.; Т. Ґривна, секретарь; М. Берецкій, касіеръ; контрольоры Д. Грицко и М. Ющакъ; дверникъ Пор. Подолякъ. Мітинги вôдбувають ся кожду другу недѣлю по першôмъ въ гали церковнôй.

Урядъ братства св. Арх. Михаила въ Yonkers, N. Y. на рôкъ 1901:

О Вариха председатель, И. Щелоцкій заступникъ, Варт. Дурнякъ секретарь, Титъ Дубець заступникъ, Анд. Драганъ касіеръ, А. Телехъ заступникъ, С. Радко контрольоръ; опѣкуны хорыхъ: Афт. Дубянскій, Иванъ Спякъ, И. Павелчакъ, А. Сивикъ. С. Скирпанъ дверникъ, Д. Фешь заступникъ. Г. Микулякъ капитанъ.

Урядъ братства Трехъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa.

Ив. Сопчишакъ председатель, Ив. Вовнякъ заступникъ, Спир. Горещакъ касіеръ, П. Завада секретарь, Анд. Шпрохъ писаръ, Ос. Дзюричко опѣкунъ хорыхъ, Вас. Кретъ дверникъ. Мітинги вôдбувають ся кождои першои недѣлѣ по 15-ôмъ. Заложене 21-го февруара 1900.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River St., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае.
Є цигара, е и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки темперенційнй, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНЙ ОРДЕРЫ НА ВАЛѢ, ПІКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГЙ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str. **SHENANDOAH, PA.**

C. M. HATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе такожь грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str, три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa. ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Вырабляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґаровъ ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОИ СПОЛКИ

въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґаровъ не найдете въ Пенсильвеніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:

CIGAR MANUFACTUR. CO.
17-02 Mt. Carmel, Pa.

Гей Русины! чи знасте вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае возки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12≡0

P. V. OBIECUNAS,

1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнй лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки" вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

CHRISTIAN SCHMIDT,

203 W. Coal Str.
Shenandoah, Pa.

САЛУНІСТАМЪ ДО ВѢДОМОСТИ!

Я утримую на складѣ найлѣпшй напитки, якъ темперенційну соду, джиндерейлъ, саспрела, пиво въ бутелькахъ бѣле и червоне, вайсъ біръ и портеръ.

Ану салуністы спробуйте, а переконаете ся!

PATENTS

promptly procured, OR NO FEE. Send model, sketch, or photo for free report on patentability. Book "How to Obtain U.S. and Foreign Patents and Trade-Marks," FREE. Fairest terms ever offered to inventors. PATENT LAWYERS OF 28 YEARS' PRACTICE. 20,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM. All business confidential. Sound advice. Faithful service. Moderate charges. Write to **C. A. SNOW & CO.** PATENT LAWYERS, Opp. U. S. Patent Office, WASHINGTON, D. C.

Одинокій

ПОГРЕВНИКЪ

на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю

M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и туньо обслужить.

Гавріилъ Малнякъ

Гуртовный складъ (Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрй ихъ обдерали и туманили, вызыскували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ

ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що е въ его гросерни, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВÔНЪ ПÔШЛЕ ВАМЪ ГРОШѢ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужй не розпыхають черева нашою працею.

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin str.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

B. W. Woshner,

Перво-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидовски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты" въ моднôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Ґеравтъ, дурный ґою!"
Sep19

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Вынаймае такожь „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до той компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00 Заряджае нимъ:

Федько и Колодѣй.

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продае тикеты колѣйовй до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякй паперы и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякі потребні рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожь свою власну антику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помôчнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Такожь робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTER'S

(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, униформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —

ВАСИЛЯ ТУРКА

на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжй трунки и добрй цигара. Мае такожь галю — на весѣля и другй забавы.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашь? Зôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ,

146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи тою не пожалуе.

Columbia Brewing Co.

Найлѣпше пиво, вайсбіръ, портеръ и ейлъ. У насъ роблять лишь тй, що належать до юніи.

Офисъ: 110 South Main Str.
SHENANDOAH, PA

Юрко А Прокоповичь,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable.

— Галя на митинґи и забавы, —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa